Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) MAŁA POHULANKA 10—7.

Nr. Wilno, dnia 19 stycznia 1935 r. 1207.-

Treść numeru:

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

	Dział.	Str.
1. "Rytas" o sytuacji politycznej Polski.-	I.	1.
Kronika.		
2. Poseł belgijski u min_Lozoraitisa.-	"	"
3. Stosunki Litwy z Urugwajem.-	"	"
4. Wizyty dyplomatów zagranicznych u min.Lozoraitisa.-	"	"
5. Sprawa bałtyckiej konferencji prasowej.-	"	"
6. Baptyści światowi a Litwa.-	"	"
7. Szwedzi o niemieckim terorze w Kłajpedzie.-	"	2.
8. Kolejne głosy prasy niemieckiej o Kłajpedzie.-	"	"

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNETRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

	Dział.	Str.
Kronika.		
9. Sprawa słownika litewskich nazwisk i nazw miejscowości.	III.	"
10. Liczba uczniów w szkołach rzemieślniczych.-	"	"
11. Zmiany personalne w M-stwie Komunikacji.-	"	"
12. Reorganizacja towarzystw społecznych.-	"	"
13. Zwalczanie komunizmu.-	"	"
14. Z działalności Związku Dziennikarzy.-	"	"
15. Nowy zarząd kow.oddziału "Młodej Litwy".-	"	"
16. Drukowany zbiór nominacyj i zwolnień w partji Tautininków.-	"	"

x

x x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

"R y t a s" o s y t u a c j i p o l i t y c z n e j P o l s k i ."Rytas" Nr.14 z 17.I.1935 r. Art.p.t."Sytuacja polityczna Polski". Streszczenie:

Do roku ubiegłego Polska prowadziła politykę opartą na nietykalności traktatów i najprzyjaźniejszych stosunkach z Francją. Od roku natomiast Beck prowadzi politykę sprzeczną z tradycjami polskiemi. W związku z tem należy rzucić okiem na to, co Polska tą drogą osiągnęła..

Najważniejszym krokiem był pakt polsko-niemiecki z 26 stycznia 1934 r. Przed paktem stosunki polsko-niemieckie były bardzo naprężone. Wojna celna, która trwała 9 lat doprowadziła do tego, iż sądzono, że nastąpi konflikt zbrojny. Pakt z 26 stycznia zmienił sytuację. Szczególnie przejawiło się to w prasie obu państw. Prasa polska przejawia lojalność względem Hitlera. Pochwaliła ona Hitlera po rzezi z 30 czerwca. Obecnie również się cieszy, że Niemcy odnieśli sukces w Saarze. Oczywiście prasa niemiecka nie pozostaje dłużna. O ile przedtem Niemcy dla charakteryzacji Polaków nie znajdywali lepszych epitetów, jak "polnische Schweine", o tyle teraz nazywają Polaków narodem o nordycko-europejskiej kulturze.

Wątpić należy, czy komedja ta, inaczej mówiąc gra polityczna, jest podyktowana przez szczere przekonania obu stron.. Gdy się realnie patrzy na przyjaźń polsko-niemiecką, potwierdza się stare polskie przyzwyczajenie pojednania się z przeciwnikiem silniejszym i niebezpiecznym. Taka już polska taktyka. Co się tyczy Niemców, twierdzą oni, że hasła Narodu Niemieckiego i Polskiego są te same, a mianowicie, że Polacy i Niemcy są narodami bez przestrzeni.

W wyniku "usamodzielnienia" polityki polskiej znalazła się Polska w izolacji i niepewności. Przyrzeczenie niemieckie nieporuszania w ciągu 10-ciu lat sprawy Gdańska nie jest sukcesem, a tylko umożliwieniem Niemcom wzmocnienia stanowiska w Gdańsku. Polska miała okazję przekonać się o tem. Z okazji wizyty prezesa Senatu gdańskiego prasa polska wskazywała właśnie na wzmocnienie się pozycji niemieckiej w Gdańsku. Każdy rozsądny Polak wie, że sprawa Korytarza,rzekomo wycofana z obiegu, jest dla Niemiec największą drzazgą.

Innemi słowy Polska przyczynia się do gry prowadzonej przez kraj, który, jak dobrze wie o tem cały świat, z biegiem czasu nietylko nie uzna nietykalności terytorjum polskiego, lecz również egzystencji Polski, jako wolnego państwa. Sposób postępowania niemieckiego względem Polski, jak przyznają otwarcie sami Niemcy, ma m.in. na celu pod pretekstem przyjaźni polskiej wykonać program podboju przestrzeni na Wschodzie, przedewszystkiem drogą zniszczenia państw bałtyckich..

W Polsce coraz więcej się znajduje głosów trzeźwiej oceniających obecną sytuację w Polsce. Prasa opozycyjna niejednokrotnie już wykazywała nierealność polityki zagranicznej Becka.Rasistyczne Niemcy w dalszym ciągu są wrogiem Polski. Wątpić należy, czy odpowiedzialni politycy polscy wygrają coś na swem kumaniu się z Niemcami. Wydaje się, że zwrot polskiej polityki zagranicznej i jej zmiana w stosunku do państw, którym grozi takie samo niebezpieczeństwo niemieckie byłoby nawskroś rozsądnym krokiem.

K r o n i k a .

P o s e ł b e l g i j s k i u m i n . L o z o r a i t i s a.Prasa kowieńska /z 17.I.1935/:15 stycznia minister Spraw Zagranicznych St.Lozoraitis przyjął belgijskiego posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego w Litwie barona de Selys-Fanson, który stale rezyduje w Rydze. Poseł przybył do Kowna na kilka dni.-

S t o s u n k i L i t w y z U r u g w a j e m .Prasa kowieńska /z 17.I.1935/:Elta donosi z Montevideo, że 15 stycznia poseł litewski J.Auksztolis doręczył prezydentowi Republiki Urugwajskiej swe listy uwierzytelniające.-

W i z y t y d y p l o m a t ó w z a g r a n i c z n y c h u m i n . L o z o r a i t i s a ."Liet.Aidas" Nr.14 /I.1935/:W dn. 16 stycznia minister S.Zagr. Lozoraitis przyjął czechosłowackiego chargé d'affaires dr.Jana Skalickiego, posła nadzwyczajnego Łotwy p.Seję i duńskiego chargé d'affaires p.Duurloo.-

S p r a w a b a ł t y c k i e j k o n f e r e n c j i p r a s o w e j ."L.Aidas" Nr.14 /I.1935/:16 stycznia odbyło się posiedzenie lit. komitetu Bałtyckiej Ententy Prasowej. Rozpatrzono sprawę mającej się odbyć 26-27 stycznia bałtyckiej konferencji prasowej.-

---

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

"R y t a s" o s y t u a c j i p o l i t y c z n e j P o l s k i. "Rytas" Nr. 14 z 17.I.1936 r. Art.p.t. "Sytuacja polityczna Polski". Streszczenie:

Do roku ubiegłego Polska prowadziła politykę opartą na niezmienności traktatów i na najściślejszych stosunkach z Francją. Od roku natomiast Beck prowadzi politykę sprzeczną z tradycjami polskiemi. W związku z tem należy rzucić okiem na to, co Polska tą drogą osiągnęła.

Najważniejszym krokiem był pakt polsko-niemiecki z 26 stycznia 1934 r. Przed paktem stosunki polsko-niemieckie były bardzo naprężone. Wojna celna, która trwała 9 lat doprowadziła do tego, iż sądzono, że nastąpi konflikt zbrojny. Pakt z 26 stycznia zmienił sytuację. Samo ujawniło się to w prasie obu państw. Prasa polska przestała krytykować wszystkiem Hitlera. Pochwaliła ona Hitlera po części z 50 czasów. Obecnie również się ciesząc, że Niemcy odnieśli sukces w Saarze. Oczywiście prasa niemiecka nie pozostaje dłużna. O ile przedtem Niemcy dla charakterystyki Polaków nie znajdywali lepszych epitetów, jak "polnische Schweine", o tyle teraz nazywają Polaków narodem o nordycko-europejskiej kulturze.

Któż należy przy komedja ta, inaczej mówiąc gra polityczna jest podyktowana przez sukcesy przeciwnych obu stron. Gdy się realnie patrzy na przyjaźń polsko-niemiecką, potwierdza się stare polskie przysłowie "połączenia się z przeciwnikiem silniejszym i niebezpiecznym". Taka już polska taktyka. Co się tyczy Niemców, twierdzą oni, że hasła Narodu Niemieckiego i Polskiego są te same, a mianowicie, że Polacy i Niemcy są narodami bez przeszłości.

W wyniku "usamodzielnienia" polityka polskiej znalazła się Polska w izolacji i niepewności. Przyrzeczenie utrzymania niezakłócania w ciągu 10-ciu lat sprawy Gdańska nie jest sukcesem, a tylko umożliwieniem Niemcom wzmocnienia stanowiska w Gdańsku. Polska miała okazję przekonać się o tem, z okazji wizyty prezesa Senatu gdańskiego przez polskie uchwały władze na wzmocnienie się pozycji niemieckiej w Gdańsku. Każdy rozsądny Polak wie, że sprawa korytarza jest wspólna z koleją, jest dla Niemców najważniejszą.

Inaczej słowy Polska przyczyniła się do gry prowadzonej przez tych, którzy, jak dobrze wie o tem cały świat, z biegiem czasu nie mają nic przeciw terytorjum polskiego, lecz również przeciwko Polsce, jako wolnego państwa. Sposób postępowania niemieckiego względem Polski jest przykładem, stworzył sam Niemcy, na m.in. że państwo przeznaczone przez polskiej wykład programu podboju przestrzeni na Wschodzie, przedewszystkiem drogą ekspansji na państw bałtyckich.

W Polsce coraz więcej się znajduje głosów trzeźwiej oceniających obecną sytuację w Polsce. Prasa opozycyjna niejednokrotnie nie wykazywała niecelność polityki zagranicznej Becka. Zasłużyć się Niemcy w dalszym ciągu są wrogiem Polski. Wkrótce nadejść chwila, że odpowiedzialni politycy polscy wyrzekną się na swym miejscu się z Niemcami. Wydaje się, że zwrot polskiej polityki zagranicznej i jej zmiana w stosunku do państw, które grozi, że nowe niebezpieczeństwo niemieckie byłoby pewnego rozsądnym krokiem.

K r o n i k a.

P o s e ł b e l g i j s k i u m i n . L o z o r a i t i s a. Prasa kowieńska /z 17.I.1936/: 15 stycznia minister Spraw Zagranicznych St. Lozoraitis przyjął belgijskiego posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego w Litwie barona de Selys-Fanson, który stale rezyduje w Rydze. Poseł przybył do Kowna na kilka dni.-

S t o s u n k i L i t w y z U r u g w a j e m. Prasa kowieńska /z 17.I.1936/: "Elta" donosi z Montevideo, że 15 stycznia poseł litewski J. Aukszt[illegible] doręczył prezydentowi Republiki Urugwajskiej swe listy uwierzytelniające.-

W i z y t y d y p l o m a t ó w z a g r a n i c z n y c h u m i n . L o z o r a i t i s a. "Liet.Aidas" Nr.14 /I.1936/: W dn. 15 stycznia minister St. Lozoraitis przyjął czechosłowackiego chargé d'affaires [illegible] Skalickiego, posła nadzwyczajnego Łotwy p. Seję i duńskiego chargé d'aff. [illegible] Dunkel[illegible].-

Z p r a w d o n a d t y c z k i e w o j e n n e j [illegible]. "Liet.Aidas" Nr.14 /I.1936/: 15 stycznia odbyło się posiedzenie lit. komitetu [illegible] Prasowego, na którym rozpatrzono sprawę mającej się odbyć 26-27 stycznia bałtyckiej konferencji prasowej.-

B a p t y ś c i ś w i a t o w i a L i t w a ."Liet.Aidas" 14./I.1935/:W tych dniach bawił w Litwie generalny sekretarz światowego związku baptystów dr.J.H.Rushbrooke. Złożył on prezydentowi Państwa podziękowanie za zupełną swobodę religijną, z jakiej korzystają w Litwie baptyści.-

S z w e d z i o n i e m i e c k i m t e r o r z e w K ł a j p e d z i e ."Liet.Aidas" Nr.14 /I.1935/:Szwedzkie pismo "Socjaldemokraten" zamieszcza artykuł p.t."Niemcy terroryzują ludność kłajpedzką". W artykule tym wylicza pismo represje, stosowane względem ludności przez hitlerowców i podkreśla energiczną reakcję rządu litewskiego. Pismo dodaje też, że gdyby organizacjom Neumanna i Sassa udało się zrealizować swe plany, Kłajpeda doczekałaby nocy św.Bartłomieja. Wreszcie "Socjaldemokraten" przeprowadza analogję między Wiedniem a Kłajpedą.-

K o l e j n e g ł o s y p r a s y n i e m i e c k i e j o K ł a j p e d z i e ."Liet.Aidas" Nr.14 /I.1935/:W związku z 12-tą rocznicą przyłączenia Kłajpedy do Litwy zamieszcza "Voelkischer Beobachter" wzmianki na temat rzekomych gwałtów litewskich w stosunku do Kłajpedy.-

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a .

S p r a w a s ł o w n i k a l i t e w s k i c h n a z w i s k i n a z w m i e j s c o w o ś c i .Prasa kowieńska /z 16.I.35/: W początku ub.miesiąca Departament Administracyjny M.Spr. Wewn. zakończył podjętą w roku ub. pracę spisywania nazwisk i nazw miejscowości w całej Litwie. Nazw miejscowości spisano ok.70.000.

Jak przypuszczają,do słownika nazwisk zostanie wciągniętych ok.30-35 tys.nazwisk odmiennej pisowni.

Słowniki nazw miejscowości i nazwisk mają być wydane w czerwcu.-

L i c z b a u c z n i ó w w s z k o ł a c h r z e m i e ś l n i c z y c h .Prasa kowieńska /z 17.I.1935/:Na początku bież.roku szkolnego w litewskich szkołach handlowych i rzemieślniczych /rządowych i prywatnych/ było 877 uczniów, w niższych rzemieślniczych 351. Do żydowskich szkół rzemieślniczych uczęszczało 166 uczniów. Ogółem we wszystkich szkołach handlowych i rzemieślniczych było uczniów 1.394, w tem 886 chłopców i 508 dziewcząt.

Według wyznań podział jest następ.:1.107 chrześcijan i 187 Żydów.

Ilość uczniów jest w r.b.o 133 większa,niż w roku poprzednim.

Z m i a n y p e r s o n a l n e w M - s t w i e K o m u n i k a c j i .Prasa kowieńska /z 17.I.1935/:Referent Zarządu Kolejowego inż.Graurogkas /b.burmistrz m.Kowna/ został zamianowany inżynierem dla spraw szczególnej wagi przy M-stwie Komunikacji.-

R e o r g a n i z a c j a t o w a r z y s t w s p o ł e c z n y c h .Prasa kowieńska /z 17.I.1935/:Opublikowano nowe przepisy o organizacjach sportowych. Przepisy obejmują 33 artykuły. Ustalają one większą zależność organizacyj sportowych od Izby Sportowej i M-stwa Oświaty.

Z w a l c z a n i e k o m u n i z m u ."Liet.Aidas" Nr.14 /I.35/: W dn.15 stycznia władze litewskie zarządziły obławę na komunistów. W wyniku rewizyj skonfiskowano mnóstwo bibuły komunistycznej.-

Z d z i a ł a l n o ś c i Z w i ą z k u D z i e n n i k a r z y. "Liet.Aidas" Nr.14 /I.1935/:W tych dniach ma się ukazać pierwszy rocznik Związku Dziennikarzy. Zawierać on będzie aktualja prasowe.

16 stycznia odbyło się kolejne posiedzenie zarządu Związku Dziennikarzy, na którem omawiano sposoby poprawy sytuacji dziennikarzy. Poruszono sprawę emerytów i zarobków.-

N o w y z a r z ą d k o w . o d d z i a ł u "M ł o d e j L i t w y" ."Liet.Aidas" Nr.14 /I.1935/:15 stycznia odbyło się walne doroczne zgromadzenie członków kow. oddziału "Młodej Litwy". W skład nowego zarządu oddziału weszli: Bortkiewiczowa, Valukenas, Vileniszkis, Domarkas, Jotka. W skład komisji rewizyjnej obrano: Stankunasa, Silunasa i Sungisa.-

D r u k o w a n y z b i ó r n o m i n a c y j i z w o l n i e ń w p a r t j i t a u t i n i n k ó w ."Liet.Aidas" Nr.14 /I.1935/: W piśmie "Musu Krasztas" wydrukowane zostały wszystkie nominacje, zwolnienia i t.d. związane z działalnością Związku Tautininków.-